

Radovan Jaut iz Voličine in njegove vloge med nemško okupacijo

Marjan Toš*

DOI: <https://doi.org/10.62409/czn.286>
CC BY-SA 4.0

UDK – UDC: 929Jaut R.: 94(497.4-18)"1941/1945"

Potrjeno – Accepted: 14. 6. 2025 | Objavljeno – Published: 29. 10. 2025

1.01 Izvirni znanstveni članek – 1.01 Original Scientific Article

Marjan Toš: Radovan Jaut iz Voličine in njegove vloge med nemško okupacijo. Časopis za zgodovino in narodopisje, Maribor 96=61(2025), 1–2, str. 119–143

Območje osrednjih Slovenskih goric (današnje občine Benedikt, Cerkenvenjak, Lenart, Sveta Trojica, Sveti Jurij v Slovenskih goricah in Sveta Ana) je spadalo v tisti del okupirane Slovenije, ki ga je leta 1941 zasedla Nemčija. Tako kot drugod na slovenskem Štajerskem je tudi v Slovenskih goricah veljal do potankosti izgrajen nemški okupacijski sistem. Za slovensko Štajersko so nacisti predvideli aneksionizem in raznarodovanje in to najbolj popolno in v najkrajšem času ter to tudi začeli izvajati najbolj dosledno. Upravno so med nemško okupacijo slovenske Štajerske 1941–1945 osrednje Slovenske gorice spadale najprej v Ptujski okraj in nato do konca okupacije v Ptujsko okrožje¹. Skupno je bilo junija 1941 v okrožju Ptuj 41 občin. Osrednjo vlogo v procesu ponemčevanja slovenskega prebivalstva na Spodnjem Štajerskem so okupacijske oblasti zaupale Štajerski domovinski zvezi (Der Steirische Heimatbund). Nemške okupacijske oblasti so Voličino, ki je še vedno del občine Lenart, preimenovala v občino Štralek – Gemeinde Strahleck. Ponemčili so tudi vse druge kraje na tem območju in uveljavljali svojo raznarodovalno politiko z ofenzivno germanizacijo na vseh področjih. Zlasti še v šoli in v nemškem vrtcu. V pričujočem prispevku je orisana vloga nemške šole med

* Marjan Toš, doktor in magister zgodovinskih znanosti, prof. geografije in zgodovine, upokojeni muzejski svetovalec, 2230 Lenart v Slovenskih goricah, marjan.tos@gmail.com – Marjan Toš, PhD in Historical Sciences, Professor of History and Geography, retired Museum Consultant, SI 2230 Lenart v Slovenskih goricah, marjan.tos@gmail.com

¹ Zaradi pomanjkanja nemškega uradništva in z namenom, da bi bila uprava na slovenskem Štajerskem enaka kot v pokrajinah nekdanje Avstrije, so nacisti na slovenskem Štajerskem poleti 1941 ukinili okraje in uvedli okrožja.